



## Tjänsteskrivelse

### Datum

2024-05-06

### Vår referens

Sanna Björkenstam  
Utredningssekreterare  
Sanna.Bjorkenstam@malmo.se

## Uppföljning av beslut om godkännande och tillsyn av fristående verksamheter 2023

**FSKF-2024-378**

### Sammanfattning

Förskoleförvaltningen har följt upp av beslut om godkännande och tillsynen av fristående förskolor och enskild pedagogisk omsorg. Uppföljningen omfattar så väl arbetet med utveckling av tillsynsprocessen som resultatet av tillsynerna och besluten om godkännande.

Uppföljningen ger en bild av utvecklingen inom Malmös fristående verksamheter samt genomförd och planerad utveckling av tillsynsprocessen.

### Förslag till beslut

1. Förskolenämnden har tagit del av rapporten.

### Beslutsunderlag

- G-Tjänsteskrivelse Förskolenämnden 240522 Uppföljning av beslut om godkännande och tillsyn av fristående verksamheter år 2023
- Uppföljning av beslut om godkännande och tillsyn av fristående verksamheter år 2023

### Beslutsplanering

Ordförandeberedning FSKN 2024-05-13

Förskolenämnden 2024-05-22

### Ärendet

Förskolenämnden beslutar om ärenden gällande godkännande för huvudmän som vill bedriva fristående förskola och pedagogisk omsorg. Förskolenämnden ansvarar också för att utöva tillsyn över dessa huvudmän.

Varje år presenterar förskoleförvaltningen en rapport av beslut om godkännande och tillsyn av fristående verksamheter för förskolenämnden. Rapporten ger en bild av



utvecklingen inom Malmös fristående verksamheter, vanliga brister vid tillsynen samt genomförd och planerad utveckling av tillsynsprocessen.

### Sammanfattning av rapporten

- Förvaltningen har under året kontrollerat hur väl förskolenämndens regler, vilka antogs i december 2022, följs. Av samtliga slutförda kontroller har cirka 40 % resulterat i att förskolenämnden ingripit och tilldelat huvudmannen en anmärkning att rätta till brister.
- Tillsynen anpassas genom en risk- och väsentlighetsanalys.
- Förskolenämndens delegationsordning innebär att färre beslut fattas direkt av nämnden. Under 2023 har nämnden fattat sju beslut, jämfört med enhetschef på placering- och tillsynsenheten som fattat 167 beslut.
- I december 2023 fanns 75 fristående förskoleenheter i Malmö jämfört med 197 kommunala enheter. Detta innebär att ungefär en fjärdedel av förskoleenheterna i staden vid tidpunkten drevs i enskild regi.
- Bland de enskilda huvudmän som driver fristående förskolor i Malmö är hälften (50 %) aktiebolag och cirka 30 % ekonomiska föreningar. Resterande enskilda huvudmän är ideella föreningar samt en huvudman som bedriver verksamhet som stiftelse.
- 17 % av alla barn som gick i förskola gick i en fristående förskola, vilket är något lägre än föregående år.
- Förskolenämnden fattade elva beslut som rörde godkännande att bedriva fristående förskola, varav sju godkändes och fyra avskrevs. Samtliga av de beviljade ansökningarna kom från huvudmän som redan bedrev förskola i Malmö sedan tidigare.
- Antalet ansökningar om godkännande har ökat ytterligare. Framför allt har ansökningar om att utöka redan befintligt godkännande ökat under året. Förskoleförvaltningens kontroller har i flera fall inneburit att enskilda huvudmän ansökt om att utöka barnantalet, permanent eller tillfälligt. Det faktum att förskolenämnden inte tar ut någon avgift för att handlägga ärenden som rör utökning av godkännande kan också bidra till att ärendekategorin ökat.
- Förskoleförvaltningen har utrett principen om godkännande utan angivet platsantal bör förändras till att åter omfatta ett platsantal. Utredningen visade att det för närvarande inte finns några konkreta regler som möjliggör att ett platsantal kan bestämmas på ett objektivt sätt och förskolenämnden beslutade därför att fortsatt inte förena ett godkännande med ett platsantal.
- Flera fristående förskolor har stängt under år 2023. Tre förskolor stängdes efter att en dom i Kammarrätten fastställde förskolenämndens beslut om återkallelse från 2021. Två förskolor har stängts efter att deras hyresavtal löpt ut.



- En ny förskoleenhet har startat i januari 2023, en ny förskoleenhet har startat i augusti 2023, i en lokal där det tidigare bedrevs fristående förskola av annan huvudman. En förskola har bytt huvudman, där startade den nya verksamheten i mars 2023 och en förskola har efter renovering bytt lokaler i oktober 2023.
- Tillsynen avseende ägar- och ledningsprövning har utvecklats ytterligare. I januari 2023 infördes så kallade demokrativillkor i skollagen. Förskoleförvaltningen har därefter inom ramen för ägar- och ledningsprövningar granskat att de enskilda huvudmännen uppfyller sådana villkor. Förskoleförvaltningen har under år 2023 inte påvisat några brister utifrån demokratiprövningen.
- Förskoleförvaltningen har, precis som föregående år, tillämpat lagstiftning gällande ägar- och ledningskretsen för att rikta sanktioner mot förskolor som brustit. Detta har exempelvis resulterat i att förskolenämnden förelagt två huvudmän att åtgärda allvarliga brister gällande insikt i ägar- och ledningskretsen. Om huvudmännen inte förmår att rätta till dessa brister har förskolenämnden möjlighet att återkalla huvudmännens godkännande.
- Enskilda huvudmän har skyldighet att anmäla till kommunen när det sker någon förändring i ägar- och ledningskretsen. Förvaltningen har sett över processen gällande sådan anmälan, handläggning, bedömning och beslut för denna typ av ärende och därefter reviderat stora delar av förfarandet. Förskoleförvaltningen lanserade i december 2023 en e-tjänst där enskilda huvudmän digitalt kan göra sin anmälan. Ärendetypen har ökat ytterligare från föregående år. Närmare 80 % av alla ärenden har kunnat avslutas utan sanktion. I de fall där förskolenämnden ingripit har det i samtliga fall handlat om att huvudmannen anmält in ändringen för sent.
- Från och med januari 2023 måste en huvudman som vill ha konfessionella inslag i förskolan ha godkännande för detta. Under år 2023 har förskoleförvaltningen tagit emot fem anmälningar från huvudmän som vill bedriva konfessionella inslag i sin verksamhet.
- De flesta föreläggande som meddelats enskilda huvudmän handlar om att tillsynen visat brister i förskolans tillsynsansvar, särskilt stöd, klagomålshantering samt att huvudmännen inte anmält in förändringar i ägar- och ledningskretsen i tid.
- Antalet huvudmän för enskild pedagogisk omsorg i Malmö minskade precis som tidigare år även under år 2023. I slutet av 2023 var det tre huvudmän som bedrev enskild pedagogisk omsorg i staden.
- Inga nya enskilda pedagogiska omsorger har startat under år 2023 och inga ansökningar om att bedriva enskild pedagogisk omsorg har inkommit under året.
- I december 2023 var 109 barn inskrivna i enskild pedagogisk omsorg, vilket kan jämföras med ett 150-tal barn föregående år vid samma tidpunkt. Motsvarande siffra i kommunal pedagogisk omsorg var elva barn.
- I januari 2023 trädde ny lagstiftning gällande pedagogisk omsorg i kraft. Lagstiftningen innebär bland annat att en lämplighetsprövning ska göras av



personerna i ägar- och ledningskretsen i enskild pedagogisk omsorg, samt att det också ska finnas insikt i föreskrifterna. De nya bestämmelserna har inneburit att förskoleförvaltningen genomfört en särskild granskning av samtliga enskilda pedagogiska omsorgsverksamheter med fokus på ägar- och ledningskretsen, utifrån de stärkta kraven. I en av dessa verksamheter har utredningen visat på stora brister utifrån lämplighet, och förskolenämnden har fattat beslut i ärendet i mars 2024.

- De flesta ärenden har haft en kort handläggningstid. En del av de ärenden som granskats har haft en längre handläggningstid, vilket följts upp och utvärderats.
- Förvaltningens arbetssätt och förutsättningar i kombination med nya krav och ny lagstiftning gör att det finns anledning att revidera handläggningstiderna. Detta planeras under 2024.
- Förskoleförvaltningens bedömningsunderlag som används som underlag i tillsynen ska under året revideras i takt med att lagstiftning och förvaltningens praxis förändras. Dessutom planerar förvaltningen att särskilt fokusera på återkopplingen till enskilda huvudmän efter genomförd tillsyn.

## **Ansvariga**

Annie Molinder Enhetschef

Susanne Nilsson Avdelningschef

Serene Rosberg Förvaltningschef